

TÜRKİYE HAYAT ve EMEKLİLİK A.Ş.
BIST-30 DIŞI ŞİRKETLER HİSSE SENEDİ EMEKLİLİK YATIRIM FONU
2022 YILINA İLİŞKİN YILLIK RAPOR

Bu rapor Türkiye Hayat ve Emeklilik A.Ş. **BIST-30 Dışı Şirketler Hisse Senedi Emeklilik Yatırım Fonu**'nun 01.01.2022 - 31.12.2022 döneme ilişkin gelişmelerin, Fon Kurulu tarafından hazırlanan faaliyet raporunun, fonun bir önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmış bağımsız denetimden geçmiş fon bilanço ve gelir tablolarının, bağımsız denetim raporunun, bilanço tarihi itibarıyla fon portföy değeri ve net varlık değeri tablolarının katılımcılara sunulması amacıyla düzenlenmiştir.

BÖLÜM A: 01.01.2022 – 31.12.2022 DÖNEMİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Pandemi sonrasında çoğu ülkenin açılması ile artan talep koşulları ve tedarik konusunda yaşanan sorunların yarattığı enflasyon, 2022 yılının şubat sonuna doğru başlayan Rusya – Ukrayna savaşı ile değerlenen emtia fiyatları sonrasında oldukça yüksek seviyelere yükseldi. Rusya'nın hareketi sonrasında Batı, Rusya'ya sert yaptırımlar uygularken, Rusya'dan gerilimi artıran hamleler gelmiş ve önemli bir petrol ve gaz ihracatçısı olan Rusya'ya yönelik ambargolarla enerji fiyatlarında sert yükselişler gözlenmişti. Savaşın, Rusya – Ukrayna arasında bölgesel olarak kalması ise uç riskleri gündemden uzaklaştırırsa da gelişmenin etkisi ekonomilerde önemli bir tahribata yol açtı: ABD'de yıllık enflasyon %9,1 oranına kadar çıkarken, Euro Bölgesi'nde %10,9 seviyesi görüldü. Enflasyondaki görüntü de merkez bankalarının faiz artışlarını beraberinde getirdi. Yılın başında varlık alım programının sonlandırılması kararı alan Fed 2022 yılında faizleri %4,25-4,50 aralığına çıkardı. Avrupa Merkez Bankası (ECB) de 2022 yılın temel refinansman faiz oranını %2,50'ye kadar yükseltti. Yılın son ayında ise uzun süre ultra gevşek politikası uygulayan Japonya Merkez Bankası'nın sürpriz bir şekilde 10 yıllık tahvil faiz oranlarının %0,25 yerine yaklaşık %0,5'e kadar yükselmesine izin vermesi küresel tahvil faizlerinde artışa yol açması açısından önemliydi. ABD'de faiz artışlarının etkisiyle enflasyonda yılın sonuna doğru kısmi gevşeme yaşanırken, istihdam piyasasının sıkı kalması Fed'in şahin duruşunu korumasına neden oldu. Piyasanın politika faizindeki zirve beklentisi %4,75 – 5,0'de kalırken, Fed üyelerinin medyan beklentisi %5,1'e kadar çıktı. Avrupa'da ise enflasyondaki yüksek seviyeler ECB'nin de şahin bir tutum sergilemesine neden olurken, ekonomide aşağı yönlü riskler artış kaydetti. PMI'lar daralma bölgesine kadar geldi. Diğer yandan, yılın sonuna doğru havaların iyi geçmesi yüksek enerji tüketimine yönelik beklentileri azalttı ve bu da enerji fiyatları üzerinden piyasalara rahatlatıcı bir etkisi oldu. Asya'da ise Çin'in zayıflayan konut sektörüne yönelik destekleyici adımları ve sıfır kovid politikasını terk etme kararı 2022 yılının öne çıkan gelişmelerden oldu. Bu gelişme, yılın son döneminde Çin varlık fiyatlarını destekledi. Fiyatlamalar tarafına bakıldığında, jeopolitik risklerle 131 Dolar seviyesine kadar yükselen Brent petrol, yılı 86 Dolar seviyesinden kapattı ve yılı %19,2 yükselişle tamamladı. Emtialar tarafında resesyon endişeleri ile demir cevheri, kok kömürü, pamuk gibi varlıklar düşüş kaydederken, gıda emtiaları prim yaptı. Doğal gaz ise %20 değer kazandı. Bloomberg emtia endeksi ise %13,8 oranında prim yaptı. Savaş ile sert yükseliş kaydeden doğalgaz fiyatları resesyon endişeleri, savaşın bölgesel kalması ve Avrupa'da iyi geçen havalarla yılın son aylarında savaş öncesi seviyelere geri döndü. Değerli metaller tarafında, Ons Altın yılı 1.824 ile yatay seviyede tamamladı. Borsalar ise son yılların en kötü performansını gösterdi. ABD'de faiz artışlarına duyarlı teknoloji şirketleri en çok satışla karşılaşan varlıklar olurken, küresel risk endeksi de olarak izlenen S&P500 endeksi 2022 yılında %19,6 oranında gerileme kaydetti. Avrupa'da Euro Stoxx endeksi ise %11,7 değer kaybetti. Sonuç olarak, MSCI Gelişmiş ve Gelişmekte

Genel

Olan Ülke endeksleri sırasıyla %19,5 ve %22,4 düştü. Pariteler tarafında yıl içerisinde 115 seviyesine yaklaşan Dolar endeksi (DXY) yılı 103,5 seviyesinden ve %8,2 oranında yükselişle tamamladı. Gelişmekte Olan Ülke para birimleri ise değer kaybetti. Yurtdışı piyasalardaki gelişmelerin yurtiçine de yansıdığı ortamda, Türkiye’de yıllık enflasyon %85,51 seviyesine kadar yükseldi; ancak baz etkisiyle 2022 yılında enflasyon %64,27 olarak gerçekleşti. Enflasyonun yarattığı etki ve yurtdışı gelişmelere bağlı olarak imalat PMI’ı 50 eşik seviyesinin hafif altında kalsa da güçlü sayılabilecek kredi büyümesinin önemli etkisiyle ekonomide ivmenin genel olarak korunmasıyla güven endeksleri görece iyi seyretti. Diğer yandan, dış ticaret açığında artış gözlenirken, Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde yıllık %3,9 oranında büyüme kaydetti. Makro veriler dışında 2022 yılı otoritelerin yaptığı birçok düzenleme ile geçti. Kredi verilmesinin şarta bağlanması dışında bankalardaki TL mevduat oranını artırmak (TL liralasma strateji hedefi %60 olarak belirlenmiştir) için döviz piyasasına yönelik düzenlemeler önemli idi. TCMB ise politika faizini 5 puan düşürerek %9 seviyesine çekti. Fiyatlamalar tarafında; Dolar/TL kurunda düzenlemelerin etkisiyle daha düşük bir oranda artış gözlenirken (TL Dolar karşısında %29 oranında düştü), yılın ikinci yarısının önemli kısmında bant hareketi gözlemlendi. Enflasyondaki yüksek seviyelere karşın yine düzenlemelerin etkisiyle piyasa faizleri de tek haneye kadar geriledi. Öte yandan, jeopolitik gelişmelere karşı iyi bir diplomasi yürüten Türkiye’nin bu başarısı risk primimize de yansıdı ve ülke risk primimiz (5 yıllık CDS) 2022 yılında 53 baz puan iyileşerek 510 baz puana geriledi. Ayrıca, diplomatik temaslar ve Çin’deki pandemi kısıtlamalarının Türk şirketlerini avantajlı konuma getirmesinin yanı sıra, enflasyon ve yatırım araçlarındaki alternatifsizlikle birlikte yurtiçi yerleşiklerin Borsa İstanbul pay piyasasına ilgisi arttı. Pay piyasasındaki yatırımcı sayısı 3,7mn kişiye kadar çıkarken, BIST100 endeksi 2022 yılında %197 oranında yükselerek 5.509 seviyesinden yılı tamamladı. Dolar bazında da %112 oranında yükseliş kaydeden BIST100 endeksi emsallerinden önemli ölçüde pozitif ayrıştı.

Küresel piyasalarda 2022 yılındaki ana gündem maddelerin 2023 yılında da geçerliliğini korumasını bekliyoruz. Yüksek enflasyon, dünya merkez bankalarının faiz artırımı politikası ile beraber gelen resesyon korkuları, Çin’deki açılma süreci ve Rusya-Ukrayna savaşı gibi konular özellikle 2023 yılının ilk çeyreğinde öne çıkmaya devam etmesini bekliyoruz. 2022 yılında yurtdışındaki belirgin hareketlere ve yurtiçindeki gelişmelere net bir tepki vermeyen Dolar/TL’de sınırlı yükseliş eğilimi devam edebilir. Ekonomideki ivme kaybı, Kur Korumalı Mevduat, yabancıların düşük pozisyonları, döviz mevduatındaki azalma, risk primimizdeki iyileşme ve düzenleyici kurumların koordinasyon avantajı oynaklığın düşük kalmasına neden olurken diğer yandan, para arzındaki artış ve cari denge tarafındaki riskler kurda yukarı yönlü sınırlı da olsa baskı yapmaya devam edebilir. Endekste yaşanan soluksuz yükselişlerin ardından, yılın ilk aylarında kısmi düzeltmelerle daha temkinli bir hava yaşanabilir. Daha temkinli olunması gerektirecek konu başlıklarına bakıldığında; endeks için önemli bir katalizör olan enflasyonun, baz etkisi ile birlikte Gelişmekte Olan Ülkeler gibi düşüşe geçme ihtimalinin yüksek olması psikolojik etki yaratabilir. Bununla birlikte, 2023 yılının ilk döneminde Şirket kar marjlarına yönelik baskıların fiyatlanması ağırlık kazanabilir ki Fed başta olmak üzere majör merkez bankalarının faiz artışı ile birlikte yılın ilk aylarında yurtdışında da bu konu ana tema olarak takip edilecektir. Öte yandan yaklaşan seçim ve beraberinde getirdiği siyasi belirsizlik 2023 yılı için risk unsuru arttıran gelişmeler arasında sayılabilir.

BÖLÜM B: FON KURULU FAALİYET RAPORU, BAĞIMSIZ DENETİMDEN GEÇMİŞ MALİ TABLOLAR, FON PORTFÖY DEĞERİ-NET VARLIK DEĞERİ TABLOLARI ve FON PERFORMANSINA İLİŞKİN BİLGİLER

Fon kurulu faaliyet raporu, bağımsız denetimden geçmiş son mali tablolar, bilanço tarihi itibarıyla fon portföy değeri ve net varlık değeri tabloları, performans sunum raporu ekte yer almaktadır.

BÖLÜM C: FON HARCAMALARI İLE İLGİLİ BİLGİLER

01.01.2022 - 31.12.2022 arasında portföye alınan varlıkların alım satımlarında aracı kuruluşlara ödenen komisyonlar aşağıdaki gibidir:

- 1) Pay komisyonu: 0 - 0,0007+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 2) Gecelik Ters Repo Komisyon Oranı: 0 - 0,00001+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 3) Vadeli Ters Repo Komisyon Oranı: 0 - 0,00001+BSMV x gün sayısı aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 4) Kesin alım satım komisyonu: 0-0,000025+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 5) Takasbank Para Piyasası Komisyonu:
 - 1-7 Gün Arası: 0 - 0,00003+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
 - 8 Gün ve Üzeri: 0 - 0,000005 x gün+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 6) Kıymetli Madenler Piyasası İşlem Komisyon Oranı: 0-0,0002+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- Aracılık Eden Banka Komisyonları 0 - 0,0002+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.
- 7) Türev Araç Komisyonu: 0 - 0,0005+BSMV aralığında değişkenlik gösterebilmektedir.

Fon Malvarlığından Yapılabilecek Harcamaların Senelik Olarak Fon Net varlık Değerine Oranı

Aşağıda fondan yapılan harcamaların senelik tutarlarının ortalama fon toplam değerine oranı yer almaktadır.

GİDER TÜRÜ	TUTARI	ORTALAMA ORANI %	ORTALAMA FON NET VARLIK DEĞERİ
Yönetim Ücreti	8.015.097,09	2,07%	387.591.070,93
Saklama Ücreti	37.927,98	0,01%	
Denetim Ücretleri	2.950,00	0,00%	
Kurul Ücretleri	57.603,63	0,01%	
Komisyon ve Diğer İşlem Ücretleri	205.823,77	0,05%	
Esas Faaliyetlerden Diğer Giderler	50.287,12	0,01%	
Toplam Giderler	8.369.689,59	2,16%	

**BÖLÜM D: ÖDÜNC MENKUL KIYMET İŞLEMLERİ VE TÜREV ARAÇ
İŞLEMLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER**

01.01.2022-31.12.2022 döneminde 6.880,31 TL ödünç menkul kıymet geliri elde edilmiştir.

01.01.2022-31.12.2022 döneminde Fon adına Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasası'nda 43.518.143,50 TL'lik kısa; 40.185.309,50 TL'lik uzun VİOP işlemi gerçekleştirilmiştir.

Vadeli İşlem Sözleşmesi Teminat Gelirleri	645.384,28
Vadeli İşlem Sözleşmesi Satış Gelirleri	7.983.191,50
Vadeli İşlem Sözleşmeleri Teminat ve Satış Gideri	4.650.357,50
Vadeli İşlem Sözleşmeleri İşlem Komisyonları	11.718,53

EKLER:

1. Fon kurulu faaliyet raporu
2. Bağımsız denetimden geçmiş finansal tabloları içeren bağımsız denetim raporu
3. Fon performans sunum raporu
4. Fon portföy değeri ve net varlık değeri tabloları

Mehmet Ertan ÖZAY
Fon Kurulu Başkanı

Gökçen Yaman AKGÜN
Fon Kurulu Üyesi

Gürol Sami ÖZER
Fon Kurulu Üyesi

Nesrin KAYĞUN
Fon Kurulu Üyesi